יש בקרבנות פרק שני תמורה יד.

קרבנות ליבור. כפ״ז] כולם זכרים דרובן עולות ועולה זכר הוא ואין ליבור מביאין שלמים אלא בכבשי עצרת דזכרים הן וחטאות שלהן שעירים דכתיב בכולהו״ו] ושעיר חטאת אמר: **קרבנות היחיד מייבין באחריותן.** כלומר יש מהן מאותן שקבוע להן זמן שאפי׳ עבר זמנם מייבין להקריבן כגון כו״ו] קרבן עולת יולדת (וקרבנה) וקרבנות מצורע אם עבר שמיני שלו יכול להקריבו לאחר זמן אבל קרבנות ליבור שיש להן זמן אם עבר זמנם בטל קרבן כדאמרינן בגמ׳: **משקרב הוכח.** שאם קרב הזמנו ולא קרבו נסכים עמו מייבין להקריבם אפי׳ מכאן ועד עשרה ימים כדאמרינן בגמ׳: **חביבי כהן גדול.** דזמן שבת וטומאה דכתיב בה מנחה תמיד כ״ו] הרי היא לך כמנחת תמידין בשילהי כו״ו] [התכלת] במנחות (דף נ״ב): **פר** כפ״ו] **יום הכיפורים.** פרו של אהרן: **אלא שזמנו קבוע.** כלומר אין הטעם תלוי אלא בקביעות כפ״ו] זמן אותן שזמנן קבוע אם עבר הזמן אין להן תשלומין דומין שבת וטומאה אפילו דימיד וכל שאין להן זמן קבוע אינם דומין שבת וטומאה ואפי׳ ליבור כגון פר העלם דבר של ליבור ושעירי עבודת כוכבים: **גמ׳ עיקר ויבחא.** הקדש ראשון: **אפי׳ תימא רבנן.** דלית להו ולד עושה תמורה: **אין בוכרים בין בנקבות.** משמע כל קרבן שחייב דיחיד להביא ל״ו] אין זכר בין נקבה: **הא אינא עולת העוף.** תירוצא הוא: **אמר.** הוי זכר דבכבש או איל כתיב ביה כ״ו] ולא בכבשה: **מאי ניהו שלמים.** אבל שלמי צבור וכרים הם דכתיב בהו (ויקרא כג) ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים. כ״ו] שבחי שלמי צבור דבכבשי עצרת: **מנא הני מילי.** דקרבנות צבור אין להן תשלומין: **דכר יום ביומו.** במוספי המועדים משמעי בפרשת שור או כשב דכתיב אלה מועדי ה׳ כ״ו] מקראי קדש וגו׳ להקריב אשה כ״ו] ואחת אשה כ״ו] מקריבין במועד יותר משאר ימים הוי אומר מוספין: **שכל היום כשר למוספין.** ובלבד כ״ו] שיקדמו מוספין לתמיד של בין הערבים דאמר (ביומא דף נ״ב) עליה הבאים כל הקרבנות כולן: **מנחסס ונסכיהם״ו] אפי׳ בלילה ואפי׳ למחר.** אם קרב הקרבן בזמנו ואפי׳ מכאן ועד עשרה ימים ולעולם ובלא מזמנו לו קא כ״ו] מיירי: **מלבד שבתות ה׳.** דהכי אמרי׳ זבח ונסכים דכר יום ביומו מלבד שבתות ה׳ כ״ו] ומשום דדרשינן סמוכים כ״ו] דכר יום ביומו הקרב נסכים מלבד אותן של שבתות דאם יז״ע אמר כ״ו] שבת הוא הקרב נסכיו עם קרבנותיו והקרב נסכים שבשבת אמנול ולא הקרבת: **ביום אין בלילה לא.** דהא דכר יום ביומו כתיב ומעתה ליה מלבד שבתות ה׳ כלומר נסכי השבת מקריב היום ביו״ע אבל בלילה לא: **ומ״ש.** כלומר וכי תימא מאי שנא דלימא בלילה אין ביממא לא הא קא סתמא לה״ו] הוה כתיב: **משום דבקדשים הלילה הולך אחר היום.** שעבר דכתיב (ויקרא ז) ביום קרבנו יאכל לא כ״ו]תוחיבו ממנו עד בקר אלמא כל הלילה קרי יום קרבנו הלכך סד״א בלילה יקרב כ״ו] כ״ו] דהנסכים הוי מיום שעבר אבל ביממא דלמחר לא: **אין לי כו׳.** בת״כ [ו׳ פרשה א׳] היא ואקרא קאי דכתיב היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה [ויקרא ו׳] שיהא נותנן מבוא השמש ומתעכלין מ״ו] כל הלילה: **אין לי אלא דברים שדרכן ליקרב בגלוי כגון.** מכרים דעולה ופדרים כדרכי להו לעיל [פו״כ סס] שיהא נותנן מבוא השמש כלומר לאחר שקיעת החמה נותנן על מ״ו]המערכה מפ״ו]: **דברים שדרכן ליקרב ביום.** דאין קריבין בלילה כלל דכולהו קרבנות כתיב בהו ביום ולא בלילה אבל מכרים ופדרים הוא דאיתרבו מב״ו] הכא״ו] בלילה ל״ו]מהאי קרא שמקריבין מבוא השמש מג״ו] וקא מקטירין על המערכה והם מתעכלין מאילין [ב״ו] דאם לא כן היא העולה מאי ממעט: **ופריך מבוא השמש והאמרת דרכו ליקרב ביום: אלא עם כא השמש.** קודם השקיעה: **ליקרב.** בלילה מיקבע נמי קרבי: **ממי מפ״ו] מבאן נסכים.** לא תימני להו עם דברים שדרכן ליקרב ביום: **עם הזבח.** שמביאין עם הזבח וקידשן שמיטת הזבח דהוי כי זבח גופיה ואינן קריבין אלא ביום: **אמר רב דימי אי מ״ו] אשכחיה אינש כתיב איגרתא.** אם הייתי מוצא אדם הייתי כותב איגרתי מ״ו] והייתי שולח לרב יוסף לנבל:

יש בקרבנות מ״ו] יחיד שאין בקרבנות הציבור ויש בקרבנות הציבור שאין בקרבנות היחיד שקרבנות היחיד א״עושין תמורה ואין קרבנות הציבור עושין תמורה קרבנות היחיד נוהגות ב״בין בזכרים בין בנקבות וקרבנות הציבור אין נוהגין אלא בזכרים ג״קרבנות היחיד חייבין באחריותן ובאחריות נסכיהם וקרבנות הציבור אין חייבין באחריותן ולא באחריות נסכיהן אבל חייבין באחריות נסכיהן משקרב הזבח יש בקרבנות הציבור מה שאין בקרבנות הציבור ד״דוחין את השבת ואת הטומאה וקרבנות יחיד אינן דוחות לא את השבת ולא את הטומאה ה״א״ר מאיר ו״הלא חביבי כ״ג ופר של יוה״כ קרבנות היחיד הן ודוחין את השבת ואת הטומאה ז״אלא שזמנו קבוע: **גמ׳** קרבן יחיד עושה תמורה כו׳: וכללא הוא והרי עופות ח״דקרבן יחיד ט״ואין עושה תמורה כי קתני בבהמה קתני והרי ולד דקרבן יחיד הוא ואין עושה תמורה הא מני י״רבי יהודה היא דאמר הולד עושה תמורה והרי תמורה עצמה דקרבן יחיד היא י״ואין תמורה עושה תמורה כי קתני בעיקר זיבחא קתני השתא דאתית להכי אפילו תימא רבנן י״] בעיקר זיבחא קתני: קרבנות היחיד נוהגות בין בזכרים בין בנקבות: וכללא הוא והרי עולה דקרבן יחיד כ״] וזכר אתיא כ״נקבה לא אתיא האיכא עולת העוף כ״] דתניא ״תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות ט״] והרי חטאת דקרבן יחיד היא כ״ונקבה אתיא זכר לא אתיא האיכא ל״שעיר נשיא דמייתי זכר והאיכא כ״אשם יחיד דזכר אתי נקבה לא אתי כי ט״] קאמרי רבנן קרבן דשוי בין ביחיד בין בציבור ״אשם ביחיד איתיה בצבור ליתיה ואיבעית אימא מי קתני כל קרבנות יש בקרבנות קתני ומאי ניהו שלמים מ״] ואי בעי נקבה מייתי ואי בעי זכר מייתי מ״]: קרבנות יחיד חייבין באחריותן [כו׳]: מנא ה״מ דת״ר ״דבר יום [ביומו] מלמד שכל היום כשר למוספין ביומו מלמד שאם עבר היום ולא הביאן אינו חייב באחריותן יכול לא יהא חייב באחריות נסכיהם י״] ואע״פ שקרב הזבח ת״ל״ז] 2מנחתם ונסכיהם י״א] בלילה מנחתם ונסכיהם למחר ר״ל אמר מהכא י״ב] 3מלבד שבתות ה׳ וצריכא דאי כתב רחמנא י״ג] מלבד שבתות ה׳ הוה אמינא ביום אין ובלילה לא אמר קרא ומנחתם ונסכיהם ואי כתב רחמנא מנחתם ונסכיהם ולא כתב מלבד שבתות ה׳ הוה אמינא בלילה אין ביממא לא ומאי שנא י״ד] משום״ה] ״דבקדשים לילה הולך אחר היום צריכי ונסכים מי קרבי בלילה מ״ו] ״והתנן״ אין לי אלא דברים שדרכן ליקרב בלילה כגון אברים ופדרים מ״ו] שמקריבין מבוא השמש ומתעכלין והולכין כל הלילה כולו דברים שדרכן ליקרב ביום ״כגון הקומץ הלבונה ומנחת נסכים י״ז] שמעלן מבוא השמש שלקא דעתך והאמרת דברים שדרכן ליקרב ביום נינהו אלא עם בא השמש י״ח] שמתעכלין והולכין כל הלילה מנין תלמוד לומר ״זאת תורת העולה ריבה קתני מיהא י״ט] נסכים ביום אמר רמי בר חמא לא קשיא כאן ליקדש כ״] כאן ליקרב אמר ליה רבא אי מיקדש קדשי קרובי כ״א] מיקרבי והא״] תניא זה הכלל כל הקרב כ״ב] ביום אין קדוש אלא ביום וכל הקרב בלילה קדוש בלילה בין ביום בין בלילה קדוש בין ביום בין בלילה אלא אמר רב יוסף סמי מנחת נסכים מהא מתניתא כי סליק רב דימי אשכחיה לרב ירמיה דיתיב וקאמר משמיה דרבי יהושע בן לוי ״מנין לנסכים הבאים עם הזבח שאין קריבין אלא ביום ת״ל ״ולנסכיכם ולשלמיכם מה שלמים ביום אף נסכים ביום אמר אי״ו[א] כ״ג] אשכחיה (א״ה) כ״ד] דכתיב איגרתא שלחי ליה לרב יוסף ולא

וכל הקרב בלילה. פרש״י ק״ו]שילהי שמי הלחם (מנחות דף ק.) כגון שמן למנורה ולא נראה דמה קדושה שייכי ביה ר״הא לית ביה קדושת כלי מפ״ו] לכך נראה לומר דלא מציגו קרב בגילה אלא מנחת נסכים ומשו״ה ניחא דלא משני הכא דילמא אינו קדוש ״]ליקדש אבל קדוש ליפסל דהכי מסיק התם שילהי פ׳ שתי הלחם (מז״ש) דסמיך אהא דמני וכל הקרב בגילה דלא מציגו קרב בגילה אלא מנחת נסכים בלבד וה״ה דמצי למיפרך מינה הכא בהדיא מדקתני וכל הקרב בגילה ולא מציגו דבר זה אלא מנחת נסכים בלבד אלא דמהדר לפרוכי אף לפי מה דס״ל מעיקרא התם כפ׳ שתי הלחם:

יש בקרבנות הציבור ויש בקרבנות הציבור שאין בקרבנות היחיד. ״עושין תמורה ואין קרבנות הציבור עושין תמורה קרבנות היחיד נוהגות ב״בין בזכרים בין בנקבות וקרבנות הציבור אין נוהגין אלא בזכרים ג״קרבנות היחיד חייבין באחריותן ובאחריות נסכיהם וקרבנות הציבור אין חייבין באחריותן ולא באחריות נסכיהן אבל חייבין באחריות נסכיהן משקרב הזבח יש בקרבנות הציבור מה שאין בקרבנות הציבור ד״דוחין את השבת ואת הטומאה וקרבנות יחיד אינן דוחות לא את השבת ולא את הטומאה ה״א״ר מאיר ו״הלא חביבי כ״ג ופר של יוה״כ קרבנות היחיד הן ודוחין את השבת ואת הטומאה ז״אלא שזמנו קבוע: **גמ׳** קרבן יחיד עושה תמורה כו׳: וכללא הוא והרי עופות ח״דקרבן יחיד ט״ואין עושה תמורה כי קתני בבהמה קתני והרי ולד דקרבן יחיד הוא ואין עושה תמורה הא מני י״רבי יהודה היא דאמר הולד עושה תמורה והרי תמורה עצמה דקרבן יחיד היא י״ואין תמורה עושה תמורה כי קתני בעיקר זיבחא קתני השתא דאתית להכי אפילו תימא רבנן י״] בעיקר זיבחא קתני: קרבנות היחיד נוהגות בין בזכרים בין בנקבות: וכללא הוא והרי עולה דקרבן יחיד כ״] וזכר אתיא כ״נקבה לא אתיא האיכא עולת העוף כ״] דתניא ״תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות ט״] והרי חטאת דקרבן יחיד היא כ״ונקבה אתיא זכר לא אתיא האיכא ל״שעיר נשיא דמייתי זכר והאיכא כ״אשם יחיד דזכר אתי נקבה לא אתי כי ט״] קאמרי רבנן קרבן דשוי בין ביחיד בין בציבור ״אשם ביחיד איתיה בצבור ליתיה ואיבעית אימא מי קתני כל קרבנות יש בקרבנות קתני ומאי ניהו שלמים מ״] ואי בעי נקבה מייתי ואי בעי זכר מייתי מ״]: קרבנות יחיד חייבין באחריותן [כו׳]: מנא ה״מ דת״ר ״דבר יום [ביומו] מלמד שכל היום כשר למוספין ביומו מלמד שאם עבר היום ולא הביאן אינו חייב באחריותן יכול לא יהא חייב באחריות נסכיהם י״] ואע״פ שקרב הזבח ת״ל״ז] 2מנחתם ונסכיהם י״א] בלילה מנחתם ונסכיהם למחר ר״ל אמר מהכא י״ב] 3מלבד שבתות ה׳ וצריכא דאי כתב רחמנא י״ג] מלבד שבתות ה׳ הוה אמינא ביום אין ובלילה לא אמר קרא ומנחתם ונסכיהם ואי כתב רחמנא מנחתם ונסכיהם ולא כתב מלבד שבתות ה׳ הוה אמינא בלילה אין ביממא לא ומאי שנא י״ד] משום״ה] ״דבקדשים לילה הולך אחר היום צריכי ונסכים מי קרבי בלילה מ״ו] ״והתנן״ אין לי אלא דברים שדרכן ליקרב בלילה כגון אברים ופדרים מ״ו] שמקריבין מבוא השמש ומתעכלין והולכין כל הלילה כולו דברים שדרכן ליקרב ביום ״כגון הקומץ הלבונה ומנחת נסכים י״ז] שמעלן מבוא השמש שלקא דעתך והאמרת דברים שדרכן ליקרב ביום נינהו אלא עם בא השמש י״ח] שמתעכלין והולכין כל הלילה מנין תלמוד לומר ״זאת תורת העולה ריבה קתני מיהא י״ט] נסכים ביום אמר רמי בר חמא לא קשיא כאן ליקדש כ״] כאן ליקרב אמר ליה רבא אי מיקדש קדשי קרובי כ״א] מיקרבי והא״] תניא זה הכלל כל הקרב כ״ב] ביום אין קדוש אלא ביום וכל הקרב בלילה קדוש בלילה בין ביום בין בלילה קדוש בין ביום בין בלילה אלא אמר רב יוסף סמי מנחת נסכים מהא מתניתא כי סליק רב דימי אשכחיה לרב ירמיה דיתיב וקאמר משמיה דרבי יהושע בן לוי ״מנין לנסכים הבאים עם הזבח שאין קריבין אלא ביום ת״ל ״ולנסכיכם ולשלמיכם מה שלמים ביום אף נסכים ביום אמר אי״ו[א] כ״ג] אשכחיה (א״ה) כ״ד] דכתיב איגרתא שלחי ליה לרב יוסף ולא

וכל הקרב בלילה. פרש״י ק״ו]שילהי שמי הלחם (מנחות דף ק.) כגון שמן למנורה ולא נראה דמה קדושה שייכי ביה ר״הא לית ביה קדושת כלי מפ״ו] לכך נראה לומר דלא מציגו קרב בגילה אלא מנחת נסכים ומשו״ה ניחא דלא משני הכא דילמא אינו קדוש ״]ליקדש אבל קדוש ליפסל דהכי מסיק התם שילהי פ׳ שתי הלחם (מז״ש) דסמיך אהא דמני וכל הקרב בגילה דלא מציגו קרב בגילה אלא מנחת נסכים בלבד וה״ה דמצי למיפרך מינה הכא בהדיא מדקתני וכל הקרב בגילה ולא מציגו דבר זה אלא מנחת נסכים בלבד אלא דמהדר לפרוכי אף לפי מה דס״ל מעיקרא התם כפ׳ שתי הלחם:

מסורת הש״ס

א) יומא נ., ב) [נעיל י׳: ל., יב.], ג) מנחות ו. כה. [תולין כב. זבחים קטו. קדושין כד:], ד) זבחים ח. פד. מנחות מד: נב. תענית כ:, ה) [תולין פג.], ו) ל״ל והתניא, ז) [מנחות כו: ע״ש], ח) יומא כט: מנחות ק., ט) מאכמיה אינשי הוה כתיב ל״ק, י) [במדבר מח. כטן], כ) [ויקרא ו], ל) [ויקרא ה. יד. יט. במדבר ו], מ) גי׳ ל״ק ואין שלמים נלנור אלא בנכסי סי׳, נ) [פס כנ], ס) וד״ל״ן סמוכים ל״ק, ע) [ל״ל ימין], פ) [המערבה זקא מקטירין על המערבה והן מתעכלין מלילה ס״ד ומה״ש ופרך מנא דכתים ס״ד הא אמרת דכרים שדרכן ליקרב ביום אלא קרבן בגילה כלל כו׳ מנא דכתים ס״ד ומה״ש עם כנ״ל ל״ל ל״ק), צ) עי׳ רש״ק, ק) [ולפנינו בגרס״ו דמנחות איתא כגון מנחת נסכים וכ״כ תוספות שם כשם רש״י ע״ש וכן ביומא כנ ע״ב איתא בגרס״ו כל הקרב בגילה כגון מנחת נסכים דאמר מר מנחתם ונסכיכם דאמר מר בגילה ע״ל [אבל בסמ״ק מנחות שם על פיכס״ו איתא שמן למנורה]), ר) עי׳ ל״ק, ש) לקרב ל״ק.

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ לו׳ אמאמיה כתיב כל״ל ותוס ד׳ נמחק: (ב) רש״י ד״ה מנחתם וכו׳ קא מייתי הס״ד: (ג) ד״ה מלבד וכו׳ אמוכים דרשינן דכר יום ביומו קרב: (ד) ד״ה מאמ וכו׳ יקרב הנסכים דהוי: (ה) ד״ה דברים וכו׳ אמאמיה דכר ביום ניהו כו׳ אלא עם בא השמש קודם שקיעה פריך מבוא השמש ס״ד והאמרת דרכו ליקרב ביום ניהו ודבר שדרכו ליקרב בלילה הוא דליף מהאי קרא שמקריבין מבוא השמש וכו׳ מאי ממעט הס״ד ואמ״כ מ״ה ליקרב:

הגהות הגר״א

[א] גמ׳ אמאמיה דכתיב לינרתה. נרס״י אמאמיה אינשי כתיב לינרתה. ולפי קושיית גמ׳ לקמן משמע שהגרסא היא אמאמי׳ לינרתה כתיב כו׳: [ב] רש״י ד״ה דברים. דאל״כ כו׳. כי׳ לפס אומר דגם אברים ופדרים דיקא מנחן ביום אל״כ ל״ל היא העולה נפ״ט דזבחים (פ״ד ח) למעטי שנאמרה בלילה הא בלילה אינן ראוין למזבח:

רבינו גרשום

[והרי וולד דקרבן יחיד ואין עשה תמורה. כדאמר בפרקין דלעיל והיה הוא ולא ולד: הא מני מתניתין דקתני דקרבנות יחיד עושין תמורה דאפי׳ ולד דקרבן יחיד ר׳ יהודה היא: והא תמורה דקרבן יחיד ואין עושה תמורה אחרת. כדאמר לעיל ולא תמורת תמורתו כי קתני דקרבנות יחיד עושין תמורה בעיקר זיבחא נופיה קתני ולא בתמורה ולא בולד: והשתא דאתית להכי אפי׳ תימא מתניתין דבבן היא. דקשיא והרי ולד דקרבן יחיד ואין עושה תמורה אחרת. דקא מיירי בקתני דקרבנות יחיד עושין תמורה בעיקר זיבחא נופיה קתני ולא בתמורה ולא בולד: והשתא דאתית להכי אפי׳ תימא מתניתין דבבן היא. דקשיא והרי ולד דקרבן יחיד ואין עושה תמורה אחרת. כדאמר לעיל ולא תמורת תמורתו כי קתני דקרבנות יחיד עושין תמורה בעיקר זיבחא נופיה קתני ולא בתמורה ולא בולד: והשתא דאתית להכי אפי׳ תימא מתניתין דבבן היא. דקשיא

עין משפט נר מצוה

א א מיי׳ פ״ט מהלי׳ תמורה הל׳ ב יב:
ב ב מיי׳ פ״ח מהלי׳ מעה״ק הלכה טו:
ג ג מיי׳ שם הלכה ז:
ד ד מיי׳ פ״ד מהלכות ביאת מקדש הל׳ י:
ה ה מיי׳ פ״ג מהלכות תמידין ומוספים הל׳ יח:
ו ו מיי׳ פ״ד מהל׳ ביאת מקדש הלכה ובן ז:
ז ז מיי׳ פ״ח מהלכות תמורה הלכה יא:
ח ח מיי׳ שם הל׳ טו:
ט ט מיי׳ פ״ח מהלכות מעה״ק הלכה ח:
י י מיי׳ פ״ג מהלכות איסורי מזבח הל׳ ח:
יא כ ל מיי׳ פ״ח מהל׳ מעה״ק הלכה טו:
יב מ מיי׳ שם הלכה י:
יג נ מיי׳ שם הלכה ד:
יד ס מיי׳ פ״ד שם הלכה ב:
טו ע מיי׳ שם הלכה ד:
טז פ מיי׳ שם הל׳ ה:

תורה אור השלם

1. אלה מועדי יי אשר תקראו אתם מקראי קדש להקריב אשה ליי עלה ומנחה זבח ונסכים דבר יום ביומו:
ויקרא כג לז
2. ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילם ולכבשים במספרם כמשפטם:
במדבר כט יח
3. מלבד שבתת יי ומלבד מתנותיכם ומלבד כל נדריכם ומלבד כל נדבותיכם אשר תתנו ליי:
ויקרא כג לח
4. עז את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו:
ויקרא ו ב
5. אלה תעשו ליי במועדיכם לבד מנדריכם ונדבתיכם לעלותיכם ולמנחתיכם ולנסכיכם ולשלמיכם:
במדבר כט לט

מוסף רש״י

הגבא בעשוה הנודם

שיטה מקובצת

(א) בקרבנות היחיד מה שאין בקרבנות הצבור ויש בקרבנות הצבור מה שאין בקרבנות היחיד: (ב) בקרבנות היחיד שקרבנות הצבור כו׳ וקרבנות היחיד אינן דוחין לא: (ג) יחיד הן ואין: (ד) רבנן כי קתני בעיקר: (ה) יחיד הוא וזכר אתיא ונקבה לא אתיא. כ״ד הא איכא עולת העוף גלוין תימה הא לעיל משני כי קתני בבהמה וכי תימא דהדר ביה מההיא שינויא א״כ הוי ליה למימר בולהו עיקר זיבחא תני דעוד דעוף נמי עיקר זיבחא הוא ״״ דבהמורה כיון דכתיב בה בהמה שייך שפיר למיתני קרבן יחיד עושה תמורה בבהמה אבל הכא שייך למיתני שפיר בזכרים ובנקבות כיון דאיכא בעולת העוף: (ו) עי׳ בתשמורי בסוף המסכת: (ז) כי קאמרינן קרבן: (ח) שלמים דאיכבי אות ו׳ נמחק: (ט) זכר מייתי. זאי בעי נקבה מייתי לאפוקי ובחי שלמי צבור דזכרים (נינהו) הוא דאתא (ואי בעי נקבה מייתי) וה״ה לעיל בכי תמורה ה״מ לשנויי הכי: (י) אע״פ שקרב אות ו׳ נמחק: (יא) ונסכיהם מנחתם ונסכיהם בלילה מנחתם: (יב) (יג) עי׳ בתשמורי בסוף המסכת: (יד) משום דבקדשים לילה הולך אחר היום ונראה למורי דהוי מצי לשנויי דהוי מקרמינן ליה ביום אבל בלילה לא דהא יום מסחבה שפי מדקאמר דאי ליכא אלא מלבד שבתי ה׳ הו״א ביממא אין בלילה לא: (טו) בלילה דהתניא אין: (טז) ופדרים שמעלין ומקטירין מבוא: (יז) נסכים שמעלין ומקטירין מבוא: (יח) השמש ומתעכלין והולכין כל הלילה כולו מנין: (יט) מיהא מנחת נסכים: (כ) עי׳ בתשמורי בסוף המסכת: (כא) קרובי נמי מיקרבי דתניא זה: (כב) דקרב. ס״א כי׳ ביום ובין בלילה קדוש כו׳ חני׳ בפרק שתי הלחם בסופו: (כג) אשכחיה אינש: (כד) כתיב איגרתא אות ד׳ נמחק. ס״א כתבי איגרתא לרב יוסף דלא כו׳: (כה) צבור אין עושין תמורה כדמפרש לעיל בוכרים ותיבת כולם נמחק: (כו) כגון עולת יולדת ויקרבנה: (כז) בשילהי החכלת פפיק ליה שדוחה שבת וטומאה דכתמיד כתיב בתמידו ואמרינן במנחות ואפילו בשבת ואפי׳ בטומאה: (כח) קר של יום: (כט) בקביעות הזמן אותן: (ל) להביא מביא בין: (לא) ה׳ אשר הקראו אותם מקראי קדש להקריב ותיבת הנו׳ נמחק: (לב) שמקריבין בפרנד: (לג) וכלבד שיקדימו מוספין כו׳ דאמר מר עליה: (לד) ונסכיהם בפרשת פטום כתיב בכולהו מנחתם ונסכיהם לפרים וגו׳ ליומר לך מנחתם ונסכיהם אפילו: (לה) הא דמשמע דדרשינן: (לו) אחר השבת הוא: (לז) היום בלילו אות ה׳ ותיבת הבא נמחק: (לח) תיבת הוה נמחק: (לט) יקרב דאמרי הנסכים הוי מיום כו׳ לא קא״ל הסיר: (מ) ומתעכלין והולכין כל. (מא) המערכה דקודם שקיעת החמה היה מעלן בראשו של מזבח ומשם הלילה ולאחר שקיעת החמה יסדרם על המערכה ומתעכלין והולכין כל הלילה הס״ד: (מב) תיבות הבא בלילה נמחק: (מג) השמש וקא פריך מבוא השמש והאמרת דרכו ליקרב ביום אלא עם השמש קודם שקיעת החמה ומקטירו על המערכה כו׳ מאליהן כל הלילה דהא״ר תורת העולה ריבה כל העולין להבא מתעכלין כל הלילה לא הקטיר להכי לא רבינהו שיהא נקטרים כל הלילה דא״כ היא העולה כו׳: (מד) בלילה שאם ניתנו בכלי כו׳ לחולין אפי׳ ע״י פריונם אבל: (מה) שמי מנחת נסכים: (מו) אשכחיה אינש כתיב כו׳: (מז) אדם הייתי כותב כו׳ הס״ד ומה״ר שלחי הייתי שולח לרב יוסף לבבל: (מח) כלי דלא שייך קדושת כלי אלא בקרשי מזבח ומגו לא קרי בכל התלמוד קרב אלא בקרבנות לכך: